

ROOSKLEURIG

Er is een roos ontloken (lied 473 Liedboek *zingen en bidden in huis en kerk*)

Er is een roos ontloken uit barre wintergrond,
zoals er was gesproken door der profeten mond.
En Davids oud geslacht is weer opnieuw gaan bloeien
in 't midden van de nacht.

Die roos van ons verlangen, dat uitverkoren zaad,
is door een maagd ontvangen uit Gods verborgen raad.
Maria was bereid, toen Gabriël haar groette
in 't midden van de tijd.

Die bloem van Gods behagen heeft, naar Jesaja sprak,
de winterkou verdragen als allerdorste tak.
O roos als bloed zo rood, God komt zijn volk bezoeken
in 't midden van de dood.

'Es ist ein Ros entsprungen' is waarschijnlijk al in de 16^e eeuw in de bisdommen Trier, Speier en Mainz bekend. De oudste gedrukte tekst in het Speierische Gesangbuch (1600). Daarna in andere katholieke bundels. Oorspronkelijk 23 strofen. In andere gezangboeken kortere versies, maar er zijn ook langere. In al deze teksten wordt de Roos op Maria betrokken. *Das Röselein das ich meine, darvon isaias sagt, ist Maria die reine, die uns das Blümlein hat bracht*. Pretorius verhelpt de aanstoot voor protestanten: *hat uns gebracht alleine Mary die reine Magd*.

In de Middeleeuwen wordt Maria als roos aangesproken in de geestelijke poëzie. De zinspeling op Jesaja 11: 1-2 heeft vooral protestanten er toegebracht in plaats van *Ros* en *Röslein*, *Reis* en *Reislein* te schrijven en te zingen. Wat te doen met dit Maria-lied? In gekuiste vorm is het zeer geliefd. Met de oude motieven en melodie heeft Jan Wit er nieuwe motieven aan toegevoegd. strofe 1: roos ontloken, profeten, geslacht van David, in de nacht, strofe 2: de maagd Maria en de engel Gabriël, strofe 3: Jesaja en de aankondiging van het lijden. De zesde regel door assonantie met elkaar verbonden: *bloeien, begroeten, bezoeken*. De slotregels door beeldrijm (varianten met midden) met elkaar verbonden. Deze versie heeft haar weg terug in de catholica gevonden. Compendium

Zie ook 473a en 473b (canons van Friedrich Grunke en Melchior Vulpis)

SYMBOLIEK

De roos is het beeld van de liefde, de schoonheid, de vreugde, de stilzwijgendheid en het martelaarschap. Martelaar of maag: rood voor hen die hun bloed gaven voor het geloof, wit bij maagdelijke reinheid. Ontluikend te midden der doornen zoals martelaars opstaan te midden van kettters en vervolgers en een zuivere maagd haar reinheid toot te midden van ongerechtigheid. Beeld van Maria gebaseerd op Ecclesiasticus 24:18 *gelijk een rozengarde in Jericho*, 39:17 *gelijk een roos die opbloeit aan wateren*, 50:8 *gelijk een roos in de dagen van de lente*. Ook wordt vaak genoemd Hooglied 2;1: ik ben een bloem des velds en een lelie der dalen. Als een lelie tussen de doornen is mijn vriendin onder de meisjes. Ook: het door de gekruisigde vergoten bloed. Hemelse liefde bij Dante als 'rosa candida' aangeduid. Heiligen met rozen als attribuut: Elisabeth van Hongarije, Liduina, Rosa van Lima enz.

In Oudheid: uit het bloed van de dode Adonis, de geliefde van Afrodite, ontspruiten de eerste rode rozen. Symbool van eeuwige liefde en wedergeboorte. Rozenfeest in Romeinse dodencultus. Bij

Dionysusfeest een rozenkrans om geheimen te bewaren 'sub rosa' Ook bij alchemie, Rozekruisers, vrijmetselarij (3 rozen voor licht liefde en leven in het graf enz.) geheimen te bewaren 'sub rosa'. Sinds troubadours ook van aardse liefde.

Roos is een roos is een roos

de 100 mooiste rozengedichten samengesteld en ingeleid door Paul Geerts

Uitgeverij Lannoo, Tielt 2006

De bloemlezer (letterlijk) wet van de roos in de iconografie als symbool van de maagdelijkheid van Maria, van het lijden van Christus en als attribuut van tal van heiligen en martelaren. Hij verwijst naar Dante. Op het einde van tocht 'rijst hij op naar de heilige legerscharen die de Kerk moeten voorstellen in de vorm dus gelijk aan een blanken roos. In het hart het visioen van Maria, de Drievuldigheid en de vleeswording van God in Christus'. In de dichtbundel zijn verder nauwelijks directe verwijzingen naar deze oude traditie te vinden. Zijdelings wel.

Mening

Vooraan in mijn tuin vertellen rozen
een helderrode mening waar ik achter sta.
Te kijken.

Ik geloof in socialisme zoals de natuur
ons dat leert, wie zei dat ook weer: lucht
en zon zijn van iedereen.
De gelijkheid van er is voor allemaal evenveel
regen, groeien jullie maar, planten.
En de prachtige ongelijkheid die dat oplevert.

Herman de Coninck

De rozentattoo

Zij had een kleine rozentatoeage
nauwelijks enkele centimeters groot.
Na jaren overwegen,
had ze al haar moed bijeengeschaapt.
Zij is de enige
die ooit zal weten dat ze er is:
tenzij, natuurlijk, zij wil
dat hij gezien wordt en gedeeld.
Een kleine roos en anders niets
koos zij als symbool
voor een hard en hobbelig leven .
Keur het dus niet af.
De tak staat voor haar lange leven,
de doornen tonen wat is geweest.
De knop is wat nog moet komen

een beetje hoop op 't einde.
De kleine roos is diep rood
gekleurd als teken van haar passie.
De petalen* zacht en teer bloeiend
rood voor liefde , een feest.
Het is slechts een kleine rozen tatoeage,
nauwelijks een paar centimeters.
Een kleine roos, meer is het niet,
als symbool van haar leven.

C. J . Heck

* *bloembladen*

SONGS

- Bette Midler: The Rose
- Willie Nelson: First Rose of Spring
- Elton John: Goodbye England 's Rose
- Neil Young: Love is a rose

STATEMENTS

De roos: melktanden van de zon (M. de Chazal)

God gaf ons ons geheugen, opdat we rozen in december zouden kunnen hebben (James Barrie)

Men kan beter behagen scheppen ins een roos dan haar wortel onder een microscoop te houden (Oscar Wilde)

De roos heeft alleen doornen voor wie haar willen plukken (Chinees spreekwoord)

Een echte optimist redeneert als volgt: 'Ik moe wel op een bed van rozen liggen, want ik voel de doornen in mijn vlees '(Fliegende Blätter)

Sommige mensen mopperen altijd dat omdat roze doornen hebben; ik ben dankbaar dat doornen rozen hebben (Alphonse Karr).